

GEZONDHEID, WELZIEN EN LEEFSTIJL VAN JONGEREN

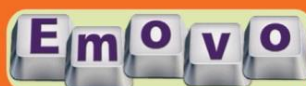
Gemeente Beemster Tabellenboek Jeugdmonitor Emovo 2015-2016

In dit tabellenboek vindt u:

1. overgewichtcijfers van de leerlingen van het voortgezet onderwijs (v.o.);
2. de resultaten van de Jeugdmonitor van GGD Zaanstreek-Waterland (ZW) van 2015-2016, van 2013-2014 en van 2010;
3. oproepercentages en de redenen van oproep van de JGZ-contactmomenten in klas 2 en klas 4;
4. het collectieve aanbod dat via de adviseurs Gezondheidsbevordering van de GGD aan de scholen is gedaan;
5. achtergrondinformatie over de Jeugdmonitor zoals die in 2015-2016 in GGD ZW is uitgevoerd.

Zaanstreek-Waterland

Inleiding

In dit document presenteren wij de resultaten van de Jeugdmonitor van GGD ZW voor uw gemeente (hoofdstuk 1). De resultaten zijn gebaseerd op online vragenlijstonderzoek, onder leerlingen van klas 2 en klas 4 op het v.o. die wonen in Zaanstreek-Waterland. Om een meer compleet beeld te kunnen geven, heeft een uitruil van gegevens plaatsgevonden met GGD Hollands Noorden en GGD Kennemerland. Leerlingen die wonen in ZW en die schoolgaan in Hollands Noorden of Kennemerland zijn 'geruild' tegen leerlingen die schoolgaan in ZW en elders wonen. Een uitruil met GGD Amsterdam was niet mogelijk omdat Amsterdam de Jeugdmonitor dit jaar niet in deze vorm heeft afgenomen. Overgewichtcijfers van leerlingen die wonen in ZW maar die zijn gezien door GGD Amsterdam, zijn wel toegevoegd.

De resultaten van 2015-2016 zijn zoals gebruikelijk uitgesplitst naar geslacht, klas, en opleiding. Bij grotere gemeenten is er een uitsplitsing naar herkomst van (de ouders van) de leerlingen weergegeven. Ook is een vergelijking met 2013-2014 en 2010 mogelijk. Op de oneven pagina's zijn steeds de cijfers van uw gemeente te vinden (blauw-groen), op de even pagina's de cijfers van de hele regio Zaanstreek-Waterland (blauw-oranje).

Zoals besproken bij de presentatie op 1 december 2016 en toegelicht in hoofdstuk 5 adviseren wij u om voor gemeentelijk beleid de resultaten van 2013-2014 te gebruiken. Het uitgebreide overzicht van 2013-2014 sturen wij tevens mee in de bijlage bij deze mail.

In hoofdstuk 2 worden de overgewichtcijfers van de leerlingen op het v.o. gepresenteerd naar gemeente en naar woonwijk. Er is aandacht voor verschillende risicogroepen.

Hoofdstuk 3 geeft weer voor welke onderwerpen jongeren zijn oproepen voor het contactmoment van JGZ en hoofdstuk 4 beschrijft aan welke onderwerpen collectief aandacht wordt besteed. Hoofdstuk 5 tenslotte geeft achtergrondinformatie over de methode waarmee de Jeugdmonitor is uitgevoerd en de consequenties die daaraan zijn verbonden.

Wij wensen u veel leesplezier!

1. Overgewichtcijfers

In onderstaande tabel staan de overgewichtpercentages van de 8 gemeenten (met Zeevang nog apart) over kalenderjaar 2015. De percentages lopen uiteen van 11% tm 19%.

	Klas 2 en 4
Beemster	13
Edam-Volendam	15
Landsmeer	12
Oostzaan	14
Purmerend	19
Waterland	11
Wormerland	11
Zaanstad	18
Zeevang	19*
Regio ZW	17

Bron: KD+ van GGD Zaanstreek-Waterland.

* = n=72.

In de volgende tabel staan de overgewichtpercentages van Zaanstad en Purmerend, uitgesplitst naar wijk. Deze tabellen zijn getoond op 1 december 2016, tijdens de presentatie van de Jeugdmonitor. De plaatjes zijn bedoeld om te laten zien dat de verschillen binnen een gemeente (14% tm 28%) groter kunnen zijn dan de verschillen tussen gemeenten (11% tm 19%).

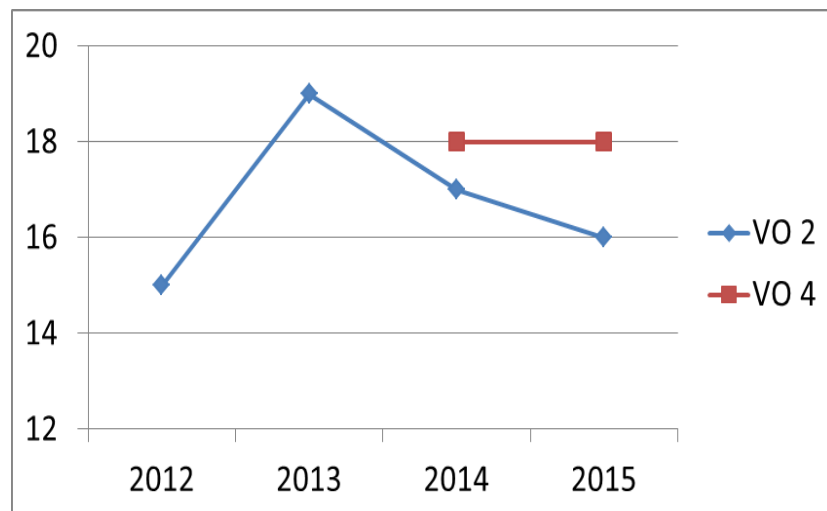
	Klas 2 en 4
Purmerend	19
Purmer Nrd en Zd	20
Overwhere en Wheermolen	23
Centrum en Gors	16
Weidevenne	17
Zaanstad	18
Noorderhoofdstraat	17
Molenwerf	16
Drielse Wetering	14
Sluispad	22
Weerpad	28

Bron: KD+ van GGD Zaanstreek-Waterland.

Deze cijfers komen uit het totaaloverzicht dat te vinden is op

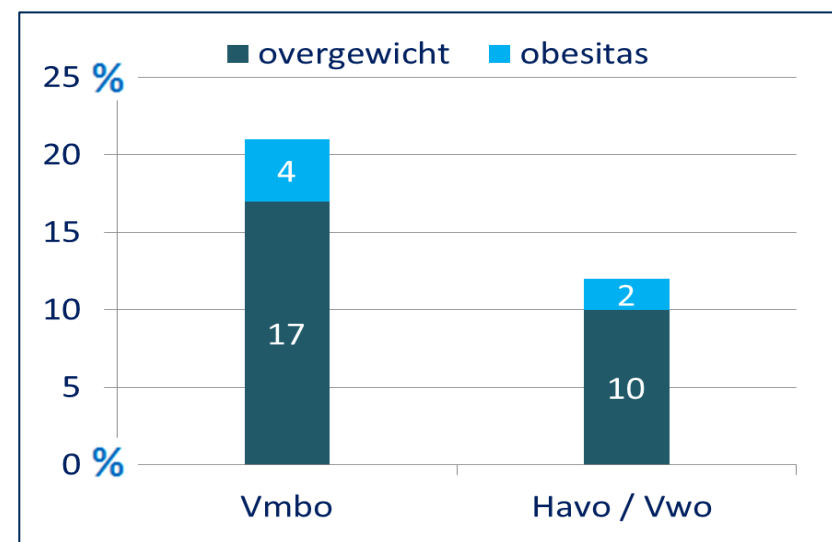
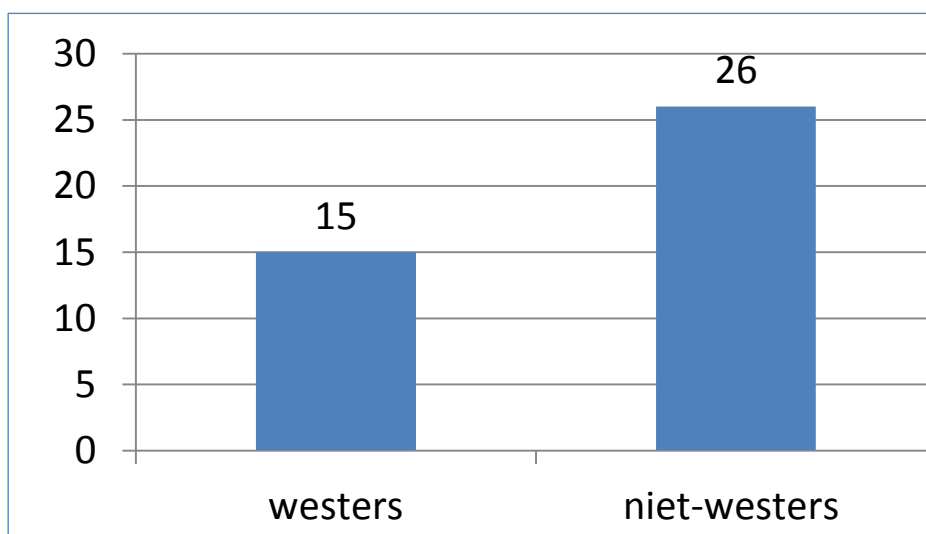
https://www.ggdzw.nl/ufc/file2/ggdzw_sites/audiar/2b50f144d2a0eb648e2e5eace47b4177/pu/Cijfers_Overgewicht_2015.pdf

Onderstaande plaatjes tonen overgewicht op het v.o. , in de tijd, naar opleiding en naar herkomst. Het lijkt erop dat overgewicht in de tijd aan het stabiliseren is. Jongeren van niet-westerse herkomst en jongeren op het Vmbo hebben een grotere kans op overgewicht dan jongeren van westerse herkomst en jongeren op Havo/Vwo.

Overgewicht op het v.o. in de tijd.

Overgewicht op het v.o. naar herkomst

Overgewicht op het v.o. naar opleiding.

Bron: KD+ van GGD Zaanstreek-Waterland.

2. Resultaten Jeugdmonitor GGD Zaanstreek-Waterland 2015-2016

Tabel Beemster

Jongeren Beemster 2016-2016	Beemster 2015-2016	Beemster 2013-2014	Beemster 2010	jongens	meisjes	klas 2	Klas 4	vmbo	havo/vwo
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Aantal (n)	131	178	164	68	63	56	75	78	53
1. Algemene kenmerken van de leerlingen									
Heeft een niet-westerse achtergrond	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Woont bij beide eigen ouders ¹	89	89	82	91	86	86	91	86	93
Eenoudergezin ²	7	6	9	*	11	9	*	10	*
Havo/ Vwo	41	47	65	44	37	30	48	0	100
2. School									
Vindt het op school (hartstikke) leuk	50	52	59	50	51	55	47	53	47
Kan met docent praten als nodig	73	83	81	77	68	70	75	72	74
Wordt op school regelmatig (2 of meer keer per maand) gepest	4	*	3	*	*	*	*	*	*
Pest zelf regelmatig (2 of meer keer per maand) anderen op school	*	4	7	*	0,0	*	*	*	*
Afgelopen maand 3 of meer dagen afwezig door ziekte	16	13	12	9	24	15	18	15	19
Afgelopen maand 3 of meer uren gespijeld	6	4	7	*	*	*	7	*	9

* : n < 5

nb : niet beschikbaar

¹ jongeren die bij beide ouders wonen, zijn jongeren die met beide ouders in 1 huis wonen of jongeren waarvan de ouders co-ouderschap hebben.

² jongeren die in een eenoudergezin wonen, wonen echt bij één ouder, dus niet met de nieuwe partner van de ouder.

Tabel Zaanstreek-Waterland

Jongeren Zaanstreek-Waterland 2015-2016	Totaal ZW 2015-2016*	Totaal ZW 2013-2014	Totaal ZW 2010	jongens	meisjes	klas 2	Klas 4	vmbo	havo/vwo	niet-westers	westers
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Aantal (n)	5862	6883	5361	2988	2874	2902	2960	3279	2583	1098	4762
1. Algemene kenmerken van de leerlingen											
Heeft een niet-westerse achtergrond	19	19	18	18	19	19	19	22	14	x	x
Woont bij beide eigen ouders ³	81	82	77	82	80	83	79	77	86	71	84
Eenoudergezin ⁴	12	11	14	12	13	11	14	15	9	22	10
Havo/ Vwo	44	44	42	45	43	44	44	x	x	33	47
2. School											
Vindt het op school (hartstikke) leuk	55	49	47	52	59	60	51	53	58	56	55
Kan met docent praten als nodig	82	85	80	83	81	83	82	82	82	76	84
Wordt op school regelmatig (2 of meer keer per maand) gepest	4	4	8	3	5	5	3	5	2,3	3	4
Pest zelf regelmatig (2 of meer keer per maand) anderen op school	1,1	3	11	1,4	0,9	1,1	1,2	1,5	0,7	1,6	1,0
Afgelopen maand 3 of meer dagen afwezig door ziekte	14	13	15	12	15	14	13	14	13	17	13
Afgelopen maand 3 of meer uren gespijbeld	2,1	3	7	2,3	1,9	1,7	2,5	2,9	1,2	2,7	2,0

* : n < 5

nb : niet beschikbaar

³ jongeren die bij beide ouders wonen, zijn jongeren die met beide ouders in 1 huis wonen of jongeren waarvan de ouders co-ouderschap hebben.

⁴ jongeren die in een eenoudergezin wonen, wonen echt bij één ouder, dus niet met de nieuwe partner van de ouder.

Tabel Beemster

Jongeren Beemster 2016-2016	Beemster 2015-2016	Beemster 2013-2014	Beemster 2010	jongens	meisjes	klas 2	Klas 4	vmbo	havo/vwo
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Aantal (n)	131	178	164	68	63	56	75	78	53
3. Welzijn									
Ervaart gezondheid als (zeer) goed	93	83	81	94	91	91	93	90	96
Psychisch ongezond	20	17	14	10	30	15	24	23	15
<i>Risico op sociaal-emotionele problemen: score ongunstig en grensgebied</i>									
SDQ-totaal	15	12	10	10	19	16	13	15	13
- Emotionele problemen	10	10	8	*	18	11	9	9	11
- Gedragsproblemen	12	9	11	15	8	18	7	14	*
- Hyperactiviteit	37	26	19	41	32	50	27	37	36
- Problemen met leeftijdsgenoten	16	6	10	12	21	11	20	22	*
- Vertoont prosociaal gedrag (beschermend)	92	86	83	90	94	7	9	89	96
Afgelopen jaar weleens serieus over zelfdoding gedacht	16	17	17	8	24	16	15	19	10
Afgelopen jaar poging tot zelfdoding ondernomen	4	2,2	nb	*	*	*	*	*	*
Voldoende weerbaar	90	nb	nb	96	84	93	88	85	98
Ooit lichamelijk of geestelijk mishandeld	22	11	20	19	24	22	21	26	15
<i>Ingrijpende gebeurtenissen meegemaakt</i>									
Regelmatige ruzie ouders	35	22	nb	28	41	32	37	38	29
Echtscheiding van ouders	16	13	nb	14	18	19	14	20	10
Problemen met geld / inkomen van ouders	14	6	nb	11	18	17	12	15	14

* : n < 5

nb : niet beschikbaar

Tabel Zaanstreek-Waterland

Jongeren Zaanstreek-Waterland 2015-2016	Totaal ZW 2015-2016*	Totaal ZW 2013-2014	Totaal ZW 2010	jongens	meisjes	klas 2	Klas 4	vmbo	havo/vwo	niet-westers	westers
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Aantal (n)	5862	6883	5361	2988	2874	2902	2960	3279	2583	1098	4762
3. Welzijn											
Ervaart gezondheid als (zeer) goed	90	79	80	93	87	90	90	89	92	86	91
Psychisch ongezond	15	17	19	9	21	14	15	15	13	15	15
Risico op sociaal-emotionele problemen: score ongunstig en grensgebied											
SDQ-totaal	10	11	15	7	12	10	9	11	7	8	10
- Emotionele problemen	8	10	9	3	14	8	8	8	8	6	9
- Gedragsproblemen	7	9	16	8	6	8	6	9	4	9	7
- Hyperactiviteit	23	26	25	23	22	23	23	26	19	16	24
- Problemen met leeftijdsgenoten	9	8	14	8	10	8	9	10	7	9	9
- Vertoont prosociaal gedrag (beschermend)	92	89	83	89	95	93	91	90	95	92	92
Afgelopen jaar weleens serieus over zelfdoding gedacht	11	14	20	7	15	13	9	11	10	10	11
Afgelopen jaar poging tot zelfdoding ondernomen	1,5	1,7	3	0,6	2,4	1,7	1,3	1,9	0,9	2,4	1,3
Voldoende weerbaar	95	nb	nb	97	93	95	95	94	96	96	95
Ooit lichamelijk of geestelijk mishandeld	18	19	22	16	20	19	17	19	17	15	19
<i>Ingrijpende gebeurtenissen meegemaakt</i>											
Regelmatige ruzie ouders	25	27	nb	22	27	25	25	28	21	26	25
Echtscheiding van ouders	24	23	nb	24	24	23	25	27	20	26	23
Problemen met geld / inkomen van ouders	12	15	nb	10	14	11	13	13	10	13	12

* : n < 5

nb : niet beschikbaar

Tabel Beemster

Jongeren Beemster 2016-2016	Beemster 2015-2016	Beemster 2013-2014	Beemster 2010	jongens	meisjes	Klas 2	Klas 4	vmbo	havo/vwo
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Aantal (n)	131	178	164	68	63	56	75	78	53
4. Sociale media, gamen, internet, en veiligheid									
Dagelijks actief op sociale media	79	nb	nb	73	84	69	85	72	89
Problematisch gebruik van sociale media (op 7 items, verzaard) ⁵	8	nb	nb	9	6	*	7	10	*
Problematisch gamen (7 items, verzaard)	5	nb	nb	9	0,0	*	*	*	*
Wordt regelmatig (2 of meer keer per maand) gepest via internet of smartphone	*	*	nb	*	0,0	0,0	*	*	0,0
Pest regelmatig (≥2x per maand) via internet of smartphone	*	0,0	nb	*	0,0	*	*	*	0,0
Kreeg een ongewenst seksueel voorstel via internet	13	nb	nb	8	18	17	10	16	*
Voelt zich wel eens onveilig ⁶	25	29	38	16	33	27	23	25	24
Slachtoffer van een strafbaar feit	22	nb	nb	29	16	23	22	22	22

* : n < 5

nb : niet beschikbaar

⁵ Er is gevraagd naar 7 kernsymptomen van problematisch gebruik van sociale media of gamen: controleverlies, sociaal conflict, preoccupatie, onthoudingsverschijnselen, huiswerk afraffelen, vluchtgedrag en slaaptkort. Hier wordt het percentage leerlingen genoemd dat (zeer) vaak problemen ervaart bij meer van deze symptomen.

⁶ Voelt zich weleens onveilig op straat, thuis, op school, tijdens uitgaan, in het o.v., op het station, bij sportaccommodaties, ergens anders.

Tabel Zaanstreek-Waterland

Jongeren Zaanstreek-Waterland 2015-2016	Totaal ZW 2015-2016*	Totaal ZW 2013-2014	Totaal ZW 2010	jongens	meisjes	klas 2	Klas 4	vmbo	havo/vwo	niet-westers	westers
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Aantal (n)	5862	6883	5361	2988	2874	2902	2960	3279	2583	1098	4762
4. Sociale media, gamen, internet, en veiligheid											
Dagelijks actief op sociale media	80	nb	nb	72	88	75	84	79	80	76	81
Problematisch gebruik van sociale media (op 7 items, verzaamd) ⁷	4	(8)	nb	2,0	6	4	4	5	2,6	5	3
Problematisch gamen (7 items, verzaamd)	1,9	(5)	nb	3,4	0,4	2,1	1,7	2,1	1,6	1,7	1,9
Wordt regelmatig (2 of meer keer per maand) gepest via internet of smartphone	1,5	1,3	nb	0,8	2,3	1,9	1,1	1,9	1,1	1,9	1,4
Pest regelmatig (≥2x per maand) via internet of smartphone	0,5	0,8	nb	0,6	0,3	0,3	0,6	0,8	0,2	0,6	0,5
Kreeg een ongewenst seksueel voorstel via internet	10	nb	nb	7	13	10	10	11	8	10	10
Voelt zich wel eens onveilig ⁸	25	33	38	16	35	29	24	27	24	22	26
Slachtoffer van een strafbaar feit	25	30	30	29	21	27	22	28	22	32	24

* : n < 5

nb : niet beschikbaar

⁷ Er is gevraagd naar 7 kernsymptomen van problematisch gebruik van sociale media of gamen: controleverlies, sociaal conflict, preoccupatie, onthoudingsverschijnselen, huiswerk afracelen, vluchtgedrag en slaapttekort. Hier wordt het percentage leerlingen genoemd dat (zeer) vaak problemen ervaart bij meer van deze symptomen.

⁸ Voelt zich weleens onveilig op straat, thuis, op school, tijdens uitgaan, in het o.v., op het station, bij sportaccommodaties, ergens anders.

Tabel Beemster

Jongeren Beemster 2016-2016	Beemster 2015-2016	Beemster 2013-2014	Beemster 2010	jongens	meisjes	klas 2	Klas 4	vmbo	havo/vwo
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Aantal (n)	131	178	164	68	63	56	75	78	53
5. Voeding en bewegen									
Ontbijt ≥ 5 dagen per week	86	87	88	91	81	95	80	85	89
Eet dagelijks fruit	36	40	40	35	37	36	36	35	38
Eet dagelijks groente	41	35	31	38	43	36	44	39	43
Drinkt dagelijks water	60	71	nb	58	62	58	61	46	81
Beweegt ≥ 1 uur per dag**	21	nb	nb	24	19	16	25	18	26
Zit ≥ 2 uur per dag achter beeldscherm***	66	49	58	64	67	63	69	67	65
Lid van een sportvereniging	76	71	81	77	75	75	76	73	79
Sport wekelijks bij club, vereniging of sportschool (LBLBK3S11)	74	nb	nb	74	75	73	75	71	79
Lopend of fietsend naar school	74	82	66	74	75	77	72	73	76

* : n < 5

** : zelfberekend

*** : buiten schooltijd

nb : niet beschikbaar

Tabel Zaanstreek-Waterland

Jongeren Zaanstreek-Waterland 2015-2016	Totaal ZW 2015-2016*	Totaal ZW 2013-2014	Totaal ZW 2010	jongens	meisjes	klas 2	Klas 4	vmbo	havo/vwo	niet-westers	westers
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Aantal (n)	5862	6883	5361	2988	2874	2902	2960	3279	2583	1098	4762
5. Voeding en bewegen											
Ontbijt ≥ 5 dagen per week	85	82	81	88	82	88	83	81	91	73	88
Eet dagelijks fruit	33	31	33	31	36	34	32	31	37	38	32
Eet dagelijks groente	36	30	30	33	40	37	36	32	42	44	34
Drinkt dagelijks water	71	65	nb	69	72	68	73	66	77	78	69
Beweegt ≥ 1 uur per dag**	18	nb	nb	20	15	18	17	18	17	16	18
Zit ≥ 2 uur per dag achter beeldscherm***	69	55	67	68	70	63	74	71	67	74	68
Lid van een sportvereniging	79	70	69	82	75	81	77	76	83	64	82
Sport wekelijks bij club, vereniging of sportschool	77	nb	nb	81	73	80	75	74	81	62	81
Lopend of fietsend naar school	88	88	78	88	89	89	87	87	89	84	89

* : $n < 5$

** : zelfberekend

*** : buiten schooltijd

nb : niet beschikbaar

Tabel Beemster

Jongeren Beemster 2016-2016	Beemster 2015-2016	Beemster 2013-2014	Beemster 2010	jongens	meisjes	klas 2	Klas 4	vmbo	havo/vwo
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Aantal (n)	131	178	164	68	63	56	75	78	53
6. Roken, drinken en blowen									
Heeft weleens (ooit) gerookt (inclusief trekjes)	28	25	40	21	35	18	35	26	30
Rookt regelmatig (minstens 1 keer per week, trekjes en hele sigaretten)	5	9	6	*	*	*	*	4	6
Rookt dagelijks (trekjes en hele sigaretten)	*	6	4	*	*	*	*	*	*
Ooit alcohol gedronken (paar slokjes)	66	nb	nb	59	73	55	73	67	64
Ooit alcohol gedronken minimaal 1 glas	37	46	62	32	41	20	49	33	42
Alcohol gedronken in de afgelopen vier weken (paar slokjes en 1 glas)	33	40	57	31	35	16	45	28	40
Binge drinken**, afgelopen vier weken	23	24	41	24	22	*	35	22	25
Aangeschoten of dronken geweest, afgelopen vier weken	15	15	28	18	13	*	23	12	21
Ouders tolereren alcoholgebruik	50	52	63	63	39	42	55	46	56
Softdrugs gebruikt, weleens	12	7	12	12	11	*	16	9	15
Softdrugs gebruikt laatste 4 weken	5	3	*	*	3	*	7	4	6
Harddrugs gebruikt, weleens ⁹	*	*	*	*	*	0,0	*	0,0	*

* : n < 5

** : binge drinken: minimaal vijf drankjes bij één gelegenheid

nb : niet beschikbaar

⁹ Onder harddrugs is gerekend: XTC, cocaïne, amfetamine, LSD, GHB, heroïne of lachgas

Tabel Zaanstreek-Waterland

Jongeren Zaanstreek-Waterland 2015-2016	Totaal ZW 2015-2016*	Totaal ZW 2013-2014	Totaal ZW 2010	jongens	meisjes	klas 2	Klas 4	vmbo	havo/vwo	niet-westers	westers
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Aantal (n)	5862	6883	5361	2988	2874	2902	2960	3279	2583	1098	4762
6. Roken, drinken en blowen											
Heeft weleens gerookt (inclusief trekjes)	19	26	40	19	19	11	27	23	13	16	20
Rookt regelmatig (minstens 1 keer pw, trekjes en hele sigaretten)	4	7	13	5	4	1,0	7	6	2,0	4	4
Rookt dagelijks trekjes en hele sigaretten)	3	5	9	3	3	0,4	6	4	1,4	2,3	3,2
Ooit alcohol gedronken (paar slokjes)	48	nb	nb	49	47	34	63	50	46	31	52
Ooit alcohol gedronken minimaal 1 glas	25	43	59	25	24	8	41	27	22	15	27
Alcohol gedronken in de afgelopen vier weken (paar slokjes en 1 glas)	23	33	48	23	23	8	37	24	22	11	26
Binge-drinken**, afgelopen vier weken	13	22	35	14	12	3	24	15	11	6	15
Aangeschoten of drinken geweest, afgelopen vier weken	10	17	25	11	10	2	19	11	9	5	12
Ouders tolereren alcoholgebruik	41	53	52	41	40	28	47	39	44	25	43
Softdrugs gebruikt, weleens	7	10	18	9	6	2	12	9	6	6	8
Softdrugs gebruikt laatste 4 weken	3	5	8	4	2,3	0,9	6	3,9	2,6	2,3	4
Harddrugs ¹⁰ gebruikt, weleens	2	1,7	4	2,5	2,4	0,8	4	2,6	2,2	2,4	2,4

* : n < 5

** : binge drinken: minimaal vijf drankjes bij één gelegenheid

nb : niet beschikbaar

¹⁰ Onder harddrugs is gerekend: XTC, cocaïne, amfetamine, LSD, GHB, heroïne of lachgas

Tabel Beemster

Jongeren Beemster 2016-2016	Beemster 2015-2016	Beemster 2013-2014	Beemster 2010	jongens	meisjes	klas 2	Klas 4	vmbo	havo/vwo
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Aantal (n)	131	178	164	68	63	56	75	78	53
7. Seksualiteit									
Ervaring met geslachtsgemeenschap	15	17	18	12	18	*	22	13	17
Geslachtsgemeenschap zonder condoom, weleens (als % van totaal)	6	7	8	*	*	0,0	11	5	8
Ongewenste seksuele ervaring gehad	4	6	9	*	*	*	*	6	2,0
Vindt homoseksualiteit 'erg raar' of 'verkeerd'	5	3	8	8	*	4	5	7	2
Van mening dat je op school eerlijk uit kunt komen voor homoseksualiteit	26	33	nb	23	29	18	32	25	29

* : n < 5

nb : niet beschikbaar

Tabel Zaanstreek-Waterland

Jongeren Zaanstreek-Waterland 2015-2016	Totaal ZW 2015-2016*	Totaal ZW 2013-2014	Totaal ZW 2010	jongens	meisjes	klas 2	Klas 4	vmbo	havo/vwo	niet-westers	westers
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Aantal (n)	5862	6883	5361	2988	2874	2902	2960	3279	2583	1098	4762
7. Seksualiteit											
Ervaring met geslachtsgemeenschap	11	15	23	12	10	2,7	18	12	8	8	11
Geslachtsgemeenschap zonder condoom, weleens (als % van totaal)	4	7	9	4	5	0,8	8	5	4	3	5
Ongewenste seksuele ervaring gehad	2,9	4	7	1,9	3,9	2,2	4	3,6	1,9	2,4	3,0
Vindt homoseksualiteit 'erg raar' of 'verkeerd'	6	8	15	9	3	5	7	8	4	17	3
Van mening dat je op school eerlijk uit kunt komen voor homoseksualiteit	27	22	nb	22	32	23	31	19	38	25	28

* : n < 5

nb : niet beschikbaar

3. Oproepercentages en redenen van oproep van de JGZ-contactmomenten in klas 2 en klas 4

53% van alle tweedeklassers in de regio ZW wordt opgeroepen voor een gesprek met de Jeugdarts of -verpleegkundige en 40% van alle vierdeklassers.

De belangrijkste redenen om leerlingen die wonen in Beemster op te roepen voor een gesprek, staan in de tabel hieronder.

Schooljaar 2015-2016			
Beemster	2VO	4VO	totaal
overgewicht:	9%	6%	8%
hoge SDQ score:	7%	5%	6%
Top 3 overige redenen:	Alcohol	<5	Alcohol
	Ervaren gezondheid	<5	Nare gedachten
	Nare gedachten	<5	Ervaren gezondheid

* <5: dit wil zeggen dat er naast overgewicht en SDQ in klas 4 van het v.o. geen redenen zijn, waar 5 of meer leerlingen voor zijn opgeroepen.

Behalve voor overgewicht en een verhoogd risico op sociaal-emotionele problemen (hoge SDQ) , worden leerlingen uit Beemster het meest opgeroepen voor 'alcoholgebruik', het hebben van 'nare gedachten'¹¹ en een als 'slecht ervaren gezondheid'.

4. Het collectieve aanbod dat via de 'Adviseurs Gezondheidsbevordering' van de GGD aan de scholen is gedaan

De GGD biedt scholen op basis van de schoolrapportage en op basis van het gesprek met de scholen een preventief en collectief aanbod voor de volgende thema's:

Sexting & Grooming	Workshop voor docenten, gastlessen voor leerlingen en/of ouderbijeenkomst. Scholen die in het jaar 2016 nog geen gebruik hebben gemaakt van dit aanbod, hebben voorrang.
Social media & Gamers	Workshop voor docenten, interactieve ouderavond, theatervoorstelling voor leerlingen.
Alcohol	Workshop voor docenten, gastlessen voor de leerlingen en een informatieve ouderavond
Relaties & Seksualiteit	Theater voor leerlingen en/of implementatie van het lesprogramma 'Lang Leve de Liefde' inclusief een workshop voor docenten

¹¹ De leerling heeft er de laatste 12 maanden vaak of heel vaak over gedacht een einde aan het leven te maken.

5. Over de Jeugdgezondheidsmonitor 2015-2016

GGD Zaanstreek-Waterland (ZW) heeft in het kader van de Jeugdmonitor tijdens schooljaar 2015-2016:

- een niet-anonieme gezondheidsvragenlijst (Emovo) afgenomen op 15 scholen voor regulier voortgezet onderwijs in Zaanstreek-Waterland.
- een anonieme gezondheidsvragenlijst afgenomen op 3 scholen, in 6 klassen. Dit is gedaan in het kader van de landelijke harmonisatie van de Jeugdmonitor. Deze harmonisatie betreft tijdstip (najaar), vraagstellingen (een basisset) en methode (anonieme digitale afname in klas 2 en klas 4). De resultaten van dit onderzoek dragen bij aan uitspraken op landelijk niveau.

De niet-anonieme vragenlijst

Leerlingen uit klas 2 en klas 4 beantwoorden, via internet, vragen over hun gezondheid, welzijn en leefstijl. De leerlingen kunnen na het invullen van de vragenlijst hun persoonlijke gezondheidsprofiel lezen en doorklikken naar relevante websites voor voorlichting en advies. De resultaten van de vragenlijst zijn per leerling in te zien, door de aan de school verbonden jeugdarts en -verpleegkundige van de GGD (de afname is dus niet-anoniem). Op basis van de gegeven antwoorden is een deel van de leerlingen opgeroepen voor een gesprek.

Voor de samenstelling van de vragenlijst en de voorlichtingsadviezen is gebruik gemaakt van de landelijke standaardvragen en –adviezen uit de Gezondheidsmonitor Jeugd van GGD GHOR Nederland en RIVM.

Het is de derde keer dat de Jeugdmonitor is uitgevoerd in ZW. In 2010 was deelname aan het onderzoek volledig anoniem. Schooljaar 2013-2014 en schooljaar 2015-2016 waren de resultaten niet-anoniem. In 2013-2014 bleken de resultaten niet afwijkend van anoniem en waren ze geschikt om een gezondheidsprofiel van de leerlingen voor gemeenten en scholen te maken.

Schooljaar 2015-2016 blijken de niet-anonieme resultaten aantoonbaar afwijkend van anonieme resultaten en daarmee niet geschikt voor gemeenterapportages.

Advies

1. vanwege de hierboven genoemde reden is het advies aan de gemeenten om de cijfers van 2013-2014 te gebruiken voor het gemeentelijk gezondheidsbeleid;
2. daarnaast zijn de overgewichtscijfers per gemeente en per wijk, gemeten door de doktersassistenten bruikbaar;
3. de oproep-percentages en oproep-onderwerpen van de JGZ voor het Contactmoment van klas 2 en klas 4 op het voortgezet onderwijs, laten zien waar individueel aandacht aan wordt besteed;
4. het collectieve aanbod dat is ingezet via Gezondheidsbevordering van de GGD laat zien waar op groepsniveau aandacht aan wordt besteed.

Tot slot

GGD Zaanstreek-Waterland zal in 2019 de volgende Jeugdmonitor uitvoeren. Hierbij zullen wij streven naar goede vergelijkbaarheid van resultaten tussen gemeenten, regio's en met het landelijke cijfer. De methode van afname zal anoniem zijn.

Colofon

Uitgave	GGD Zaanstreek-Waterland, december 2016
Auteurs	Monique Heemskerk, Janneke Meijering
Contactpersoon	Monique Heemskerk, epi@ggdzw.nl

Gebruik van gegevens is toegestaan, mits voorzien van de volgende bronvermelding: GGD Zaanstreek-Waterland. Gezondheid, welzijn en leefstijl van jongeren. Tabellenboek Jeugdmonitor 2015-2016.